

„Edinost“

zhaia enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na na-
ročbe brez priložene naročnine se uprava
ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samezne številke po 6 stotink (3 nvč.);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogoje

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravnništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravištvu, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Politično društvo „Edinost“

priredi

v nedeljo, dne 11. novembra 1900
ob 4. uri popoldne

javna shoda

v Bazovici

v prostorih gostilne g. Urbančiča „Pri lipi“
in v Trebčah

(prostor se prijavi pozneje).

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Pogovor o volitvah.
3. Eventualnosti.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Dalmatinski metropolita.

H.

V Zagrebu, 31. okt. 1900.

Službeni faktorji, osobito pa deželni, morajo biti prepričani, in zdi se, da so, da Italijanaš ne sme biti nadškofom v Dalmaciji. Na drugi strani pa je zopet neki neodpusten predsodek, in ta je, da v duhovniku, ki čuti hrvatski, vidijo političnega človeka, dočim bi morali videti v istem jedino dobrega in vestnega patrijota. Ne, Hrvatsvo ni politika: Hrvatsvo v Dalmaciji je dolžnost!

Druga težava ali ovira se nanaša na glagolice. Viši diplomatski krogi v monarhiji so nasprotni glagolici in ob vsaki priliki so zastavljali proti istej vse svoje sile in ves svoj vpliv. To nasprotstvo prihaja sebojno od madjarske strani. Zastonj bi bilo tu do kazovati, kako je v tem obziru zgrešena vsa vnanja politika monarhije. Nasprotnost proti glagolici obstoji; to nasprotstvo si morajo prisvajati tudi tisti državni faktorji, ki niso uverjeni o neopravičenosti glagolice.

Bolji duhovniki po Dalmaciji pa so po svoji vesti prijatelji glagolice: zato pa se viši krogi ne upajo vzeti nadškofa izmed boljših duhovnikov. Nadbiskupsko stolico motre samo s političnega gledišča; in med tem, ko cerkev, ko duhovstvo, ko narod hoče za nadškofa dobrega in prosvitljenega duhovnika,

ki čuti hrvatski, ki se zaveda svojih dolžnosti in ki bo delal po svojem prepričanju, pa drugi faktorji, nasprotno, iščejo človeka brez barve, ki bi se lahko uklanjal in pokoril narokovanim mu željam.

Po takem so težave, ki so na potu popolnjenju nadbiskupske stolice v Zadru, dvojne: splošne in specijalno dalmatinske, ali bolje: hrvatske! Mi Hrvati imamo to srečo, da je naše svečeništvo skozi in skozi patrijotično in da se, zvesto svojemu duhovskemu poklicu, odlikuje tudi v borbi za narodne pravice. Do pred nekoliko let je bil kakor neki jez med cerkvenimi dostojanstveniki in nižim duhovstvom. To poslednje, zlasti mlajše, je bilo, kakor je danes, oduševljeno za narodno gibanje. Cerkevni dostojanstveniki, ljudje starih časov, čutili so pretežno z našimi nasprotniki.

V dalmatinskem deželnem zboru sta sedela dva škofa: nadškof Maupas in dubrovniški škof Zaffron — oba italijanaša. Poleg njih je sedelo v deželnem zboru tudi nekoliko mladih duhovnikov, na čelu jim Pavlinović, vsi dobri Hrvati, to je, dobri patrijotje. To navskrižje je tekom let izgialo malo po malo in so se dalmatinski škofje, hrvatski sploh, jeli polagoma oklepiti Stoss-mayerjevega gesla: Vse za vero in domovino! To hrvatstvo naših škofov ne ugaja višim krogom. O tem smo imeli v zadnjih časih najeklatantnejši izgled. Zato se zgražajo pred škofi, ki se priznavajo za Hrvate. No, z druge strani se razume, da bi nadškof-italijanaš bil škandal nad vsemi škandali. Hrvata nočejo, italijanaša ne smejo. Borba torej, ki se vodi za kulisami, mora biti huda in ostra. Bilo v katerem-koli kraju v Evropi, danes je spopad neizogiben, ko gre za imenovanje kakega škofa. Ako je tako povsodi, ne čudimo se, da je tudi pri nas, kjer imamo vprašanje glagolice in kjer se bijejo borbe narodnostnega značaja. Mi želimo le jedno, to, da bo nadškofom imenovan duhovnik, ki pride v okom navskrižjem, katerim je bila nadškofija zaderska žalosten prizor. Toliko za časa Maupasa, kolikor za časa Rajčevića je bilo navskrižje ostro med duhovščino in narodom na jedni, a nadškofom na drugi strani. V interesu cerkve in države je, da se to navskrižje neha. A neha se le tedaj, ako bi bil nadškof takov, kakor zahteva cerkev, da so škofje: ako bo to, kar mora biti nadškof!

in krepke ude. A ta ni govoril dosti. Bil je navajen po kozakško — malo govoriti, a dosti narediti.

Zunaj kraljevskega šotora so se bratili Švedi s kozaki. Ponujali so jim obilo jedila in pijače. A ti so povžili bore malo. Njim je bilo geslo: biti trezen in pripravljen na boj vsaki trenutek. Tako je šlo pozno v popoldne.

Noč se je že začela nagibati na zemljo. To je opazil tudi naš hetman. Vstal je, zahvalil kralja za prijazni vsprejem in odšel se svojimi kozaki. Orgenstrom jih je spremljal dobro četr ure od tabora. Tu je stisnil kozaku, hetmanu, roko in se vrnil.

V divjem diru so peketali konji po ravnini doli proti Ukrajini k mogočnemu Dnjepru.

III.

Mazepi in njegovim sobojevnikom se niti sanjalo ni na daljnji poti, kaj da kuje Ostrovski v Ukrajini.

Tisti dan, ko je Mazepa odšel v švedski tabor, je zbral Ostrovski četo kozakov pred svojo kočjo. Spet so sedeli stari junaki na dišeči travi, poslušaje menenje jednega od družega. A največjavnejšo besedo je imel nočoj Ostrovski. Odkasljaj se je, potem pa začel: »Mislite-li res, možje, da hoče Mazepa oslo-

Mi ne želimo političnega nadškofa. Mi hočemo imeti nadškofa, ki bo dober in učen duhovnik ter dober in značajan rodoljub, to je: Hrvat!

Dinko Politeo.

„Slovenska šolska Matica“.

Kakor so časniki poročali, se je zbralo 28. grudnia l. l. lepo število profesorjev srednjih in učiteljev ljudskih šol in so pretresovali pravila »Slovenske šolske Matice v Ljubljani«, ki jo nameravajo ustanoviti. V omenjenem zborovanju sklenjena pravila so se predložila deželni vladi v Ljubljani, da bi jih vzela na znanje. Nato je magistrat deželnega stolnega mesta v Ljubljani z dopisom z dne 24. mal. srpana t. l., št. 24.170 začasni odbor obvestil, da je c. kr. deželno predsedstvo za Kranjsko v Ljubljani z razpisom z dne 20. srpana tega leta, št. 3059/pr. naznanilo, da ustanovitve društva: »Slovenska šolska Matica« s sedežem v Ljubljani, na podlagi predloženih društvenih pravil v smislu društvenega zakona z dne 15. listopada 1867. leta, drž. zak. št. 134, ne zabranjuje, in da se zaproseno potrdilo pravnega obstanka društva izda še-le po izvršenem konstitovanju istega na njegovo, na c. kr. deželno predsedstvo naslovljeno prošnjo.

Po § 22. društvenih pravil se društvo konstituira na prvem obnem zboru, ki se skliče ob božičnih počitnicah t. l., tako, da bo prvo društveno leto navadno leto 1901. Na obnem zborovanju imajo vsi društveniki aktivno in pasivno volilno pravico.

Prva dolžnost začasnega odbora je torej, nabirati društvenike, da se more sklicati prvi obni zbor. Zategadelj se obrača začasni odbor do vseh učiteljskih društev, do učiteljskega srednjih šol in učiteljske, ter ljudskih šol, do krajnih šolskih svetov, do različnih denarnih zavodov in zasebnikov, sploh do vseh krogov in poedincev, ki jim je mari prosep slovenskega šolstva, prve in najvažnejše podlage narodnega blagostanja in narodne omike, z nujno prošnjo, da bi pristopili društvu in na vsaki mogoči način pospeševali njega prospanje. Čim več društvenikov, tem več smemo pričakovati in zahtevati od društva. Osobito zahteva stanovska čast, in pričakujemo zanesljivo, da ne bo nedostajalo imeua nobenega slovenskega učitelja v listini društvenikov »Slovenske šolske Matice«.

boditi Ukrajino ruske premoči? Temu ni tako. On želi vse kaj družega. Njemu je malo mari za slobodo kozakov. On hoče pač slobodo, a kakšno? Lastno, to se pravi, on želi postati sam neomejen vladar, trinog! To je namen Mazepe; zato se je zvezal s Švedi!

Star kozak, Jarenin oče, je zmignil z ramo. Privlekel se je z vsem trudom pred hišo Ostrovskega, ki ni bila dosti oddaljena. Temu ni šlo vse v glavo, kar je rekel Ostrovski. Pogledal ga je po strani in mu dejal nekaj zaničljivo: »No, no, Ostrovski. Počasi z besedami. Naš hetman gotovo ni tak zlobnež, kakor ga slikaš ti. Če bi pa, recimo, res hrepenel po kraljevski kroni, rajši bi jo privoščil njemu, nego pa trpeti tujca za gospodarja«.

Ostrovskega je malo pretresel odgovor starega izkušnega moža. A takoj se je opogumil: »Dobro, Janaj«, mu je rekel, »imejte hetmana za boga. A ko pridejo Švedi v našo deželo, potem pobero vama drugim in nam, kar imamo. Bo-li vam potem hetmanova oseba še tako draga, ko vas švedska suknja spodi iz hiše vseh in vas oropa, ha? Kozaki, jaz sem vam hotel dobro svetovati. A ker nočete slišati, dobro, poginite kakor oročje Mazepe!« Na to je vstal in hotel oditi.

Začasni odbor je smatral za svojo dolžnost, sestaviti že zanaprej na podlagi § 2. društvenih pravil načrt društvenemu delovanju, ki ga hoče predložiti prvemu obnemu zboru v odobrenje. Po tem načrtu se bodo prirejale kar prvo leto pedagogična predavanja v različnih središčih slovenskih pokrajin. Glavna naloga društvenega odbora pa bo pospeševanje pedagogične književnosti. V ta namen stopi v zvezo že sedaj s priznanimi pedagogičnimi pisatelji in jih pridobiva ter jih je deloma že pridobil k sodelovanju.

Pedagogičnemu letopisu, ki ga ima društvo vsako leto izdati, se je določila ta-le razvrstitev: I. Najnovejše pedagoško slovstvo s posebnim oziranjem na slovensko in slovensko sploh in sicer: a) zgodovina pedagogike, obna pedagogika in pomožne vede; b) verouk; c) slovenski jezikovni pouk; d) nemški pouk kot drugi deželni jezik; e) francoski, angleški in italijanski jezik; f) latinščina in grščina; g) knjižnica za mladino; h) matematika in računstvo; i) prirodopis; j) prirodoslovje; k) zemljepis; l) zgodovina; m) nazorni nauk; n) petje; o) telovadba; p) risanje; r) stavbni načrti za ljudske šole. II. Razprave o imenitnejših dnevnih vprašanjih pedagoških. III. Statistika in zgodovina slovenskih šol. IV. Teme in teze konferenčnih in drugih referatov.

Na ta način nam bo podajal natančno sliko slovenskega šolstva, kako se je razvijalo in razvilo minolo leto in bo obenem učitelju kažipot na njegovem nadaljnem izobraževanju, svetuje mu, kaj naj vzame v roke, če se hoče o katerem novejšem pedagoškem vprašanju natančneje poučiti. Nadalje hoče odbor skrbeti, da se spiše in sčasoma izda »didaktika«, obsegajoča »občno ukoslovje« in »specialno metodiko« vseh učnih predmetov.

Silno potreba nam je knjiga realij. Vsaki učitelj ve iz lastne izkušnje, koliko težave ima, kadar se pripravlja za realni pouk, ko mora izvečjega segati po neslovenskih knjigah, ki se na naše razmere ozirajo le toliko, kolikor se iste strinjajo s tujimi.

Tudi za didaktiko in za knjigo realij se nadejamo pridobiti priznanih pisateljev.

Nič manje ne potrebujemo komentara k čitankam. Koliko truda in časa mora vsaki dan učitelj žrtvovati, ko se pripravlja na obravnavanje beril in na zadnje mu k temu nedostaje pripomočkov. Kdor hoče po sedanjem stanu metode izkoriščati etične, estetične in

Kaj Švedi? Stoj Ostrovski! Kdo pride v naše kraje, Švedi?« je zaupil Janaj, Jarenin oče.

»Da, oni«, je odgovoril Ostrovski in obstal.

»Ha, tako je torej? Ne, tujca nam ne privede v deželo. Kozakov je dosti in hrabri so. Lahko začne z njimi samimi ustajo. A, če kuje zvezo se Švedi, potem, tudi če ga —, se je hudoval stari, ponosni kozak in si o zadnji besedi ugriznil ustnice.

To je bil ugoden trenutek za Ostrovskega: »Čujte možje, zdaj vas vprašam še jedenkrat. hočete-li, da vam Šved ugrabi otroke in premoženje?«

»Nikdar ne!« je kričal Janaj. »Rajši spodimo Mazepe«.

»Hm, to ni tako lahko«, je odvrnil Ostrovski. Drugi kozaki — Ukrajina je velika — bi mu pomagali spet do hetmanove časti in potem gorje nam«.

»Torej, jaz ne vem —« je rekel Janaj in zaglobil oči v tla.

Ostrovski se je namuznil in obrnil do kozakov: »Jaz bi pa vedel za pomoček. Ali poprej moram dobiti zatrdilo, da ste zadovoljni, naj ga odpravim, kakor le hočem«.

(Pride še.)

PODLISTEK.

5

„Mazepa“.

Povest iz začetka 18. stoletja. — (Spisal Ledenoški.)

Goreče besede hrabrega kozaka so pretresle kralja.

»Dobro, tvoje navdušeno oko mi priča, da govoriš resnice. V dveh mesecih pridemo v Ukrajino. Tu naj se nam pridružijo kozaki. Potem hajd nad Mosko, in sloboda kozakov bo gotova. Lep kos dežele jim bode v povračilo za njih pogum. A ti, Orgenstrom, spiši naš domenek«.

Častnik je potegnil nekaj listin iz miznega predala in spisal kakor ukazano. Nato je kralj pritisnil kraljevski pečat in Mazepa je podkrižal. Ker ni znal pisati, napisal je njegovo ime Orgenstrom. Mazepa je vtaknil listino pod kožuh, v nedrje.

Na to je ukazal kralj, naj pogoste vse kozake. Mazepa pa je obdržal pri sebi na obedu.

V veseli družbi generalov švedskih, kralja in Mazepe je moral Orgenstrom povedati svojo dogodbo s Turki in rešitev s pomočjo kozakov. Vsi so se ozirali po mladem hetmanu. Občudovali so njegov visoki, lepi stas

jezikovne zaklade, ki tiče v dobrih berilih, ne shaja brez temeljitega komentara, to ve vsakdo, ki je izdelaval dovršene učne slike za obravnavanje beril. Pri vsem tem si pameten učitelj lahko varuje svojo samostalnost. Izdavanje takšnih komentarov spada torej v prvi vrsti v načrt «Slov. šolske Matice».

«Slovenska šolska Matica» hoče skrbeti, da dobimo občno pedagogiko (pedagoško dušeslovje, logiko, vzgojeslovje itd.), da začnemo zbirati snov za slovensko zgodovino pedagogike, da se nam oceni pedagoško delovanje naših domačih pedagoških pisateljev (Slomšek, Rudmaš, Močnik i. dr.) itd.

Načrt je obširen, dela obilo in delavei se najdejo. Od slovenskega učiteljstva in od gmotne podpore je odvisno, kako bomo napredovali.

Da se more sklicati prvi občni zbor in da more odbor občnemu zboru predlagati proračun za prvo triletnje, je potrebno, da prej ko prej ve, koliko društvnikov sme pričakovati. Zatorej stem-le vabi pristopu in prosi, da se s prijavo pristopa obenem pošlje letnina za leto 1901 (4 K) pod naslovom: Gospod Andrej Senekovič, c. kr. ravnatelj v Ljubljani.

Začasni odbor «Slov. šol. Matice».

Politični pregled.

V TRSTU, dne 8. novembra 1900.

K položaju. Neki konservativni veleposestnik izraža v «Information» to-le mnenje:

«Iz vsega, kar se je zgodilo od razpuščenja parlamenta sem, je razvidno, da vse stranke občutijo, kako stoje pred negotovo bodočnostjo, in po tem si je tudi razlagati splošno prikazen, da od vseh strani proglašajo devizo politike slobodne roke. Vsa druga vprašanja in problemi stopajo v ozadje pred vprašanjem, da-li parlament postane zmožen za delo ali ne?! Ako nastopi obstrukcija, so se eo ipso porušili vsi drugi načrti; od tod pomanjkanje jasnega programa toliko od strani vlade, kolikor od strani vseh strank. Najprvo treba si zapomniti, da glavno prizadevanje češkega kluba gre sedaj za tem, da združi vso reprezentanco češkega naroda. (Bratje na Kranjskem naj blagovole vzeti to na znanje. Če Čehi pokladajo tako važnost v združenje narodnega zastopstva, menda tudi nam Slovencem ne bo škodilo, ki smo — brez zamere — nekaj manji nego Čehi. Op. ured.) Ta cilj dosežejo tudi najbrže; zato tudi še le za tem vprašanjem prihaja vprašanje bodoče politike.

Kakova bo odločitev, o tem ni možno govoriti sedaj, vendar se mi zdi, da so politiki češkega kluba spoznali, kakih dobičkov si obetajo centralistično liberalne stranke od češke obstrukcije, in zato se bodo čuvali, da ne inavgurirajo naivno, kar jedino manjka do zmage centralizma: češke obstrukcije. Premalo se pošteva, kako si mladočeški kandidatje celó sedaj, v vročem boju z radikalnimi strankami, varujejo popolno slobodo v akciji. Ako ne nastopi obstrukcija, potem menim, da se ne posreči nobeni moči v Avstriji, da bi preprečila naravno odvrčanje od centralizma.

Prepričan sem, da ne pride več do stare politike desnice, ampak se bo moralo iskati novih oblik in izogibati se starim pogreškam. Politika, ki je poznala le «ali» nezadovoljnih Nemcev in «ali» ogorčenih Čehov, je pone-srečila, in avtonomistiški razvoj bo iskal drugih poti, nego onih narodnih jezikovnih vprašanj. Vi me vprašujete o zvezi desnice? Citajte poročila o jugoslovanskih volilnih shodih in učite se iz tega spoznavati mišljenje teh krogov prebivalstva, potem ne boste več dvomili o bodočnosti teh strankarskih zvez.

Govoré še o sedanjih zmešnjavah na Tirolskem pravi ta vir, da barona di Paulija jednostavno ni možno pogrešati. Avstrijski parlamentarizem nima take preobilice na individualitetah, da bi mogel pogrešati takega moža, a baron di Pauli naj uvidi, da nima te pravice, da bi ga ogorčenje odvrnilo od spolnjevanja dolžnosti, ki jih je dolžan državi.

Dr. Ebenhoch je zopet govoril na občnem zboru katoliškega društva za Gore-nje Avstrijsko in je točno zopet podal dokaz, da je katoliška ljudska stranka postala nihalo, ki se brez programa ziblje od enega stališča do drugega, od enega menenja do drugega. V jedni sapi je zatrdil, da je hegemonija jednega plemena zakonito izključena in se je

potegnil za — nemški posredovalni jezik. V sapi je povdarjal, da nemške napredne stranke pehajo katolike od sebe, in je pozival iste naprednjake, naj se združijo ž njim, da bodo — Čehi osamljeni! V jedni sapi je zatrdil, da deviza za bodočnost mora biti: trdno gospodarsko sklepanje vseh, in je zahteval, naj se izključi Čehi, torej zastopnike dežele, ki je menda ravno gospodarski najmočnejša!!

Prava sreča naša bo, ako ljudje a la Ebenhoch ne bodo več mojstrovali naših poslancev in ako jim ne bo več mari — kakor je bilo dosedaj na našo nesrečo — kako g. Ebenhoch sodi o Čehih in o ravnopravnosti. Ali naj bodo Čehi osamljeni, o tem ne bo odločal le g. Ebenhoch, ampak bodo imeli besedo tudi češko plemstvo in Jugoslovani, ki bodo skupina, ki bo danes jutri v stanu Ebenhochu in njegovim točno povračati vse — zahrbtnosti, storjene na škodo avstrijskim Slovanom!

Bosanske železnice. Natančnega obveščanja tudi danes nimamo o vsebini dogovora. Na tem pa ne dvomi nikdo, da so zopet zmagali Madjari — kakor smo omenili včeraj — in da jim je do zmage pripomogel grof Goluchowski, ta najčudnejši vseh ministrov, kolikor smo jih še imeli kedaj. S prva da je bil sicer za avstrijske zahteve, ali ko je videl, kako znajo Madjari kazati zobe, je prestopil na njih stran, jel posredovati in je srečno izposredoval — madjarsko zmago!

Iz države strahu božjega in n-ravnosti. Vzlie temu svojstvu, s katerim se baje odlikuje ohola Prusija, se v noveji čas tam godé stvari, ki imajo malo strahu božjega in še manj n-ravnosti na sebi. Neko nesnago v osebi milijonarja Sternberga so v prvi instanci obsodili radi činov proti n-ravnosti. Mož je uložil pritožbo. Na razpravi v drugi instanci pa so se dogodile stvari, ki pričajo o veliki gnolobi mej policijskimi uradniki v Berlinu. Neki redar je obdolžil komisarja, da je le-ta obdeloval, naj pregovori neko deklico, ki je v prvi razpravi najbolj obtožila obtoženca, da na drugi razpravi prekličie svoje prejšnje izpovedbe obtoženemu milijonarju v prid. To je bila prva senzacija. Druga je bila ta, da je prišlo na dan, da je policijski direktor sam reden gost v hiši obtoženega milijonarja in njegov — dolžnik. Kedar je gospod direktor trebal tisočakov, hitel je k možu, ki je na potu v — ječo!! Ali niso to fletne razmere, ako viši policijski organi nagovarjajo niže, naj ljudi zapeljujejo h krivemu pričanju notoričnemu zločincu v prid, ako je najvišja redarstvena oseba prijatelj in dolžnik tega zločinea in je to razmerje znano vsem nižim organom. Tako v državi — božjega strahu in n-ravnosti!!

Volitev predsednika Zjedinjenih držav Severo-ameriških. Predvčerajšnjem so se vršile volitve volilnih mož po vseh zjedinjenih državah in njih vspeh je ta, da je zopetna izvolitev Mac Kinleya zagotovljena. 250 glasov mu je zagotovljenih, torej 26 več nego treba. Ne samo v Angliji, ampak tudi v Zjedinjenih državah zmaguje torej imperia-listiška ideja.

Tržaške vesti.

Volilem Trsta in okolice! Pojutr-tršnjem mine rok, določen za pregledovanje volilnih list. Obracamo se torej do onih volilcev, ki niso še storili svoje dolžnosti in se prepričali, da-li so vpisani med volilce ali ne, da se jutri prepričajo o tem!

Informacije dobe v prostorih »Del. podp. društva« pri gospodu Franu Kravosu, ki je nalašč za to postavljen. Ponavljamo, da volilno pravico v V. kuriji imajo vsi oni, ki so dovršili 24. leto in ki bivajo najmanj 6 mesecev v tej občini. Volilno pravico v tretjem kolegiju imajo vsi oni, ki so za mestne volitve volilci v mestu v IV. razredu, ali pa v enem 6 okoličanskih okrajev. Vrh tega so volilci v tem poslednjem kolegiju vsi oni, ki plačujejo kakoršnji si bodi davek od posestva ali obrti in vsi oni, ki plačujejo najmanj 4 gld. osebnega (personalnega) davka. Torej na delo, zadnji čas je!

Shod političnega društva »Edinost«, napovedan za prihodnjo nedeljo v Bazovici, ne bo tam, ampak se priredi na željo domačinov samih v Gropadi, in sicer v gostilni gospoda Frana Milkoviča, ob nave-veni uri.

Še dopolnilo k zadnji seji mestnega sveta. Gospod dr. Rybář je z ozirom na predlog svetnika Veneziana, da je vprašanje

o pokopališčih izročiti delegaciji, kateri pred-log je bil sprejet, posebno priporočal, da se spomnijo pokopališča na Katinari ter isto razširijo.

Imenovanja v finančni stroki. Predsedništvo tuk. finančnega ravnateljstva je imenovalo: vodjo carinskega urada v Červinjanu Ivana Herbieha carinskim oficijalom glav-nega carinskega urada v Trstu; oficijala tuk. glavne carinarne Jakoba Marcena vodite-ljem carinskega urada v Červinjanu; oficijala Karola Polschak-a oficijalom carinskega višjega urada, asistenta Josipa Boshina oficijalom, vežbenike Ernesta Bartolinija, Almeriga Chitterja in Silvija Tossoni-Pitttonija asistentom ter davčnega višjega kontrolora Mihaela Cimadora davkarjem v IX. plačilnem razredu.

Laški glas o delovanju našega mest-nega sveta. »Il Gazzettino« je pisal te dni: V sejah mestnega sveta minolih dnij, v raz-pravi o proračunu za prihodnje leto, je bilo čuti frazo, ki je vzbujala daljne spomine, odmeve iz davnih časov: na dela šestletnega razdobja.

Ko se je leta 1897. sprožila ideja, naj bi se za delovanje občine določil program najnujnejših del, ki naj bi se izvršila v šest-letnem razdobju 1897—1903., se je mestni svet s hvalevredno energijo lotil razprave tega programa, porabivši za to delo več sej, katerih sad so bili mnogi principijelni sklepi in tudi prvi koraki za izvršenje istih. Tedaj se je vse meščanstvo živo zanimalo za vsa tista vprašanja, katerih večino je odobravalo, ter si je laskalo, da se more nadejati, da se v kratkem izvrše tolike želje in da se pride v okom tolikim nedostatom. Ali te lepa nade so bile kratke. Čim je minola tista doba skoro mrzličevega delovanja, povrnila se je suverena nedelavnost in po malem so osla-beli celo odmevi tistih živahnih razprav in o vsem programu se ni govorilo več, kakor da ga ni bilo nikdar.

In sedaj se ni čuditi, da so bili nekako presenečeni sploh vsi, ki se kolikor toliko zanimajo za delovanje mestnega sveta, ko so čuli, kako se zastopniki okolice z neko vztrajnostjo spominjajo razprav o delih za šestletno razdobje in kako se sklicujejo na razvoj svojih predlogov, katere imajo vedno v žepu, pa bodi, da le podvoje ali potroje čas, potreben za katero si bodi razpravo.

Ne da bi se bavili z »sebino posamič-nih predlogov, menimo, da v načelu jim ni mogoče dati krivo. V resnici vidimo, da manjkati le še dve leti do zaključka tako-imenovane šestletnega razdobja, a od vseh tistih sklepov: koliko jih je dospelo do dozo-renja? Malo, skoro bi rekli — nobeden! A treba povdarjati, da dela, pripoznana leta 1897. kakor nujna, nekatera celó kakor jako nujna, so postala v letu 1900. še nujnejša. Zaključki, ki jih moramo delati iz teh pre-mis, nas bi doveli res le do žalostnih kon-statacij: no, mi se kolikor le možno izogib-ljemo lamentacijam o tem, kar je bilo; sedanost in bodočnost nas morati zanimati v prvi vrsti.

Kaj nam pravi sedanost? Da se je okolice v tem pogledu — po zaslugi vztraj-nosti in neutrudnosti nje zastopnikov — posrečilo doseči odločilnih sklepov za marsi-katere onih del, ki jih je v svoji spomenici povodom razprav o delih za šestletne razdobje označila nujnimi; in s tem je okolica na boljem, nego mesto.

Da se prepričamo o tem, zadošča, da se ozmemo na razvoj prvih treh sej o mestnem proračunu. Najmanje, kar se je storilo v teh sejah, je bilo ravno o čitanju proračuna. Od začetka splošne razprave ni bilo drugega, nego vrsta — vsake dve tri minute — predlogov od strani slovenskih svetovalec; in ako so bili predloženi od gospoda Dol-lenza, je ta zgovorni svetovalec, predno je prišlo do sklepanja, oblagodarił mestni svet z govorčekom, polnim navajanj dat iz prejšnjih sej, številki spisov, dekretov, in bodisi tudi testamentarnih določil kakega zaslužnega me-ščana. Ume se pa, da so njegovi prijatelji Rybář, Gregorin, Vatovec in Goriup, da mu poskrbe malo počitka, pomagali z vso uljud-nostjo, in tako so v treh dneh sploh dosegli rekord kake tridesetorice priporočil in pred-logov, med katerimi so bili nekateri vsprejeti.

Res je sicer, da vsi ti predlogi se niso tikali velikih stroškov, ali vse je v razmerju: okolica je majhna in ima manjše potrebe. Mi gotovo nismo tisti, ki bi odrekli, kar treba okolici, menimo pa, da je neoporečno, da bi se moralo z mestom vsaj jednako postopati. Menimo, da od trenutka, ko so imeli energijo

za proučevanje in razpravljanje o programu za delo v šestletnem razdobju, ne da bi se bilo do sedaj kaj zgodilo, bi morali imeti tudi toliko energije, kolikor je potrebno za izvršenje, predno mine ta doba. Sicer bo imel vsakdo pravico praševati, čemu se je zgub-ljal čas, čemu nepotrebna proučevanja?!

Sedaj ni več realne nemožnosti radi po-manjkanja sredstev, ker je na razpolago nemal del deželnega posojila od leta 1899; a tudi tega nočemo reči, naj se sedaj razsipiše denar, ker ga je; ali zdravi administraciji bi moralo biti v načelo, da ne pušča kapitala neplodonosnega, ko treba toliko storiti, ko je toliko potrebe, zahtevajočih, da se kaj ukrene.

Zahtevan po tem načelu, bi bil gotovo z veseljem pozdravljen kakov predlog, ki bi bi prišel že povodom razprave o izrednih stroš-kih in dohodkih proračuna, da se število del, določenih za šestletno razdobje a še vedno ne izvršenih, zmanjša, in svetovalec, ki bi bil storil to, bi storil modro delo, vredno javne pohvale.

Tako »Il Gazzettino«. V tem seveda mnogo ne odgovarja resnici. Ali priobčili smo to, ker je vendar velesimptomatično, da so se začeli oglašati taki glasovi.

Ohranimo svoja imena narodna! V neki številki letošnje »Edinosti« smo že pri-občili več imen iz magistratnega volilnega imenika tržaškega, kakor n. pr., kaj naprav-ljajo italijanski uradi — in, žalibog tudi čes-to naši ljudje sami — iz pristnih slovenskih imen, ko iste oblačijo v blažen laški pravopis. Slovence, ki tega pravopisa ne zna čit-tati, bi svojega lastnega imena ne spoznal in če bi gledal na naslovne deske tržaških trgo-vin, bi se mu niti ne sanjalo, da so to po veliki večini sama slovanska imena, katerim se laški pravopis toliko prilaga, kolikor sraki pavovo perje. Isto se godi tudi s krajevnimi imeni v Primorju. Res je, da je v tem oziru poglavitni krivec tuje uradništvo po naših krajih, a mnogo smo krivi tudi mi sami. Saj nas skušnja uči, da mnogi Slovenci, ki sicer niso nenarodni, pišejo svoja imena z laškim pravopisom ter istotako tudi krajevna imena radi izgovarjajo tako, kakor so jih prekrstili Italijani. To je, menijo, morda malenkost ali v resnici ni malenkost. Tudi imena so na-rodna last in del narodnega imetja in pre-grešamo se proti narodu, če prodajamo ta del narodove lastnine — sovražniku. Učimo se od nasprotnikov, ki celo protestirajo, če mi krstna imena njih mož pišemo slovenski. — Tudi koroški »Mir« prinaša nekaj imen, ki so, ako jih primerjamo z njih pravim sloven-skim izvorom, res prave spake. Eto nekaj primerov, kaj postane slovenski priimek — v peresu nemških uradnikov, oziroma Slo-vencev, ki so se učili le nemškega pravopisa: Jazbec postane: Jaspetz, Črv — Scheru, Beli — Welly, Pečnik — Pietschnigg, Božič — Boshitz, Rožič — Rohschütz, Praznik — Prassnigg, Črne — Tschernitz, Brivnik — Priunig, Kotnik — Cottnig, Ravnikar — Rau-negger itd. itd. Tudi pri Madjarih opazimo, koliko važnost pripisujejo okolnosti, da se imena njih državljanov glase vsaj navidezno madjarski.

Ohranimo torej svoja imena narodna in ne delajmo sovražniku tlake še v tem oziru!

Rojančani, veselite se! Pišejo nam: Torej župnija, ki je bila še pred desetletji izključno slovenska, dobila je — miloščino, Posihmal bo o praznikih, poleg laškega bla-goslova za tisto peščico Lahov, tudi še »žegen« za ogromne množice Slovencev.

»Skoraj smo obupovali Mislé, da prestati ni; No, sedaj pa smo prestali — Freunde, fraget nur nicht: wie?«

Povejte, prijatelji, ali je sploh spodobno, da se tira v cerkvi take-le politika, ki ogorča vernike slovenske le zato, da se ugaja možu, ki ljubi »scherze«?! — Na vseh Svetih zju-traj ob 9ih je opravljal sv. daritev, imenovano slovenska maša, duhovnik, ki ne ume niti besedice slovenske in ki je, najbrž radi pregorečega katoličanstva — moral za-pustiti svojo laško domovino! Dotičnik torej ni zmožen v slovenščini niti jedne Češčena-Marije. — In tako se dogaja sedaj vse praz-nike...

Oj, Jurizza, Jurizza, kje pa so drugi du-hovniki, ki morajo umeti slovenski pri nas?

Ali sem zaključil? Žal, ne še. — In kako je bilo pri blagoslovu? Raje nič, g. župnik! To je sramota za vso škofijo! Ker je bil »Tantum ergo« latinski, so peli vsi pevci, ko pa so se začele slov. litanije, so e e r k v e n i pevci umolknili; le nekaj vrlih otrok je

pelo slovenske litanije, in končali so s »Tantum ergo« zopet vsi lahonski pevci. Raje nič, kakor tako izživljanje!

To je zasmehovanje našega jezika, to si zapomnimo!

Kako se Slovenci maščujemo? Tedni je neka mladenka pripeljala v zavod sv. Nikolaja neko dekle, ki se ni vedelo kam obrniti, ker v Trstu nima znancev, a je tudi brez drugih sredstev. Prosila je, da bi jo vsprejeli v zavod. Dekle je bilo vse potrto in obupano. Na vprašanje o poselski knjižici je odgovorilo dekle, da je nima, ker se poslužuje potnega lista. Na vprašanje, od kod da je, je odgovorila, da je iz Italije, in sicer iz iz okolice florentinske. Vsprejeli so jo uljudno in jej postregli. Čim se je nekoliko udomachila, povedala je, da jo je neka gospa (katere imena pa nočem povedati), ena najodličnejših dam tržaških, naročila iz Italije. In sicer njo in še šest družin, ki pa so večinoma odpotovale že nazaj v domovino. Njo pa so, ker ni znala opravljati v kuhinji, odslovili iz službe. Sedaj ne ve, kam bi se obrnila. Dekle je bitko plakalo ter sililo domov. Zavod je posredoval torej, da je dotična družina plačala stroške za povrnitev. Dekle je bilo ganjeno in je reklo: »Sedaj vidim, da naši listi lažejo. Tam doma so mi naslikali Slovence kakor nekeke divjake in suroveže. A ravno ti divjaki in suroveži so me tako ljubezljivo vsprejeli pod streho, da-si sem Italijanka ter so mi hoteli celo preskrbeti službo. Niso me vpraševali, da-li imam denar ali ne in kaké narodnosti da sem? Marveč so mi, ko so videli, da sem potrebna, — postregli!»

V zavod so se zatekla že dekleta iz raznih delov Italije, a ni se gledalo na njih narodnost, ampak pomagalo se jim je, če je le bilo mogoče. Le naj pridejo vsi oni, ki hočejo našim slovenskim dekletom vzeti najdragocnejši dar, njih materini jezik, na le pridejo, da jim pokažemo društveno knjigo! Videli bodo, da smo marsikatero dekle njih naroda odtegnili, ne materi Italiji, ampak — lakoti, mrazu in nemoralnosti, a o tem jim nismo ruvali onega čuta, ki je svet vsakemu plemenitemu človeku, čuta ljubezni do svoje krvi! Mi spoštujemo prave Italijane, zahtevamo pa, da spoštujejo tudi oni nas! Kajti, ako bi se odrekli svoji narodnosti, bi jih mi ne mogli spoštovati, kakor je sploh vreden zaničevanja sleherni odpadnik svojega rodu.

Zmagoslava.

Arabci v Trstu. Včeraj se je pripeljal iz Kajire v Lloydovim parniku »Bohemia« 10 Arabcev, ki so se sinoči odpeljali na Dunaj, kjer bodo dajali plesne in akrobatiške predstave.

Električni tramvaj. Danes so otvorili zadnjo progo električnega tramvaja t. j. progo Rojan-ulica Conti. Sedaj je v prometu ves električni tramvaj.

Burom na pomoč sta hitela zopet enkrat dva mlada korajžna germančka: 15-letni Rudolf Möslar in 19-letni Valter Kegel, oba iz Waldheima na Saksonskem. Žalibog jima je policijski oficijal Schabl prečrtal račune ter ju povabil, da si od dolgega potovanja počijeta v ulici Tigor. Prosti logis je bil toliko bolj opravičen, ker sta mlada potnika razpolagala z razmerno majhno glavnico; imela sta le še 33 nemških mark in šest avstrijskih kron.

Najdeno. Na inspektoratu v ulici Chiozza je shranjen ročni voziček z dvema kolesoma; našel ga je nekdo v ulici Boshetto. — Na policijskem ravnatelstvu je shranjena novčarka z neko svoto denarja in dvema zastavnima lističema. To je našel neki deček v ulici Bosco.

Vrl ženin. Proti nekemu Karolu T. se je vložila ovadba, ker je neki ženi, bivajoči na trgu Cattedrale, kateri je obljubljal zakon, izvalil hranilno knjižico za 420 kron in za 100 kron dragocenosti. Ženske naj bi bile malo previdne s takimi ženini, ki najprej vprašujejo po — hranilni knjižici!

Sumljive poštnne znamke. Prošlo noč je policijski nadzornik Knafele aretiral nekega Antona Fadala in Josipa Coljo, ki sta priznala, da sta izvršila več tatvin, mej drugimi v hiši št. 4. zagate del Moro. Razven znamk sta imela pri sebi raznega noveca in en revolver.

Nadebuden mladenič je 17-letni mizar Rudolf Buttagoni iz Ragogne na Italijanskem. Isti je izvršil v hiši št. 20. ulice Lazzaretto večeli ulom in tatvino. Aretiral ga je pol. oficijal Titz.

Nevarnega gosta je prijel včeraj polic. oficijal Titz v osebi 31-letnega trg. agenta Ivana Reitha iz Kienberga. Isti je dobro je-

del in pil v raznih gostilnicah tržaških ter ga je potem vzela noč z denarjem vred, ako ga je kaj imel. Krčmarji imajo škode okolo 500 kron.

Aretiranje. Pol. ofic. Titzu se je zopet posrečil lov na nevarnega tička; aretiral je namreč včeraj 36-letnega Antona Ponto, na katerega leti sum, da je igral glavno ulogo o ulomu in tatvini v gostilni »pri Vijolicah« in nekem drugem ulomu v ulici S. Maurizio. O prvem slučaju se je že razpravljalo na sodišču ter so sokrivci Pontinija že obsojeni.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 12.7, ob 2. uri popoldne 18.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.8 — Danes plima ob 9.9 predp. in ob 10.53 predp.; oseka ob 3.29 predp. in ob 4.19 popoldne.

Društvo »Narodni dom« v Trstu. Pravila tega društva je c. k. namestništvo potrdilo ravnokar in jih priobčimo čim prej.

»Zveza slov. trg. pomočnikov« javlja svojim članom, da prične v nedeljo dne 11. t. m. redni pouk v trgovini, in sicer točno ob 3. uri in pol popoldne v prostorih »Slovenske Čitalnice«, ulica S. Francesco št. 2. Vsi oni, kateri se žele vpisati, se lahko prijavijo do nedelje pri predsedniku, g. Vekoslavu Plesničarju, via Giulia št. 25, pri podpredsed. gosp. Ivanu Tomažiču, ulica Molin a vento št. 3 in na dan šole od 3. do 3. in pol v prostorih istih.

Podpisani odbor se uljudno obrača do slavnih veletržcev, trgovcev in sploh ljubiteljev trgovine in napredka, da bi nam prihiteli na pomoč ter podpirali društvo po svojih močeh, ker v začetku [nam primanjkuje zlasti gmotne moči.

Veteransko podporno društvo, pod pokroviteljstvom Nj. ces. in kr. visokosti nadvojvode Frana Ferdinanda, priredi dne 10. novembra t. l. koncert v prostorih restavracije »Al Giardinetto«. Sodelovala bo godba pešp. št. 97. Čisti dobiček je namenjen za nabavo toli zaželjene društvene zastave.

Vstopnina: za 1 gospo in 1 gospoda 1 K, za posamično gospo 60 stot., za posamičnega gospoda 1 krono. — Predplačila se hvaležno sprejemajo. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Redek slučaj.** Mestno starešinstvo v Gorici je v svoji znani gorečnosti za čisti italijanski značaj mesta nedavno vse nove ulice, kolovoze, steze in steeze k mestu spadajoče okolice krstilo z ultra-italijanskimi imeni, med katerimi so bila tudi imena nekaterih oseb, ki so se ves čas svojega življenja odlikovali v — sovraštvu do Avstrije. Sedaj pa je slavne mestne očete goriske doletelo neprijetno presenečenje. Dogodil se je redki slučaj, da je politična oblast smatrala za — umestno, zatirati nova imenovanja. Kako se apostoli italijanske misli v Gorici potolažijo na tej nezgodici, tega na vemo, mislimo pa, da jim ne škodi malo lekcije, da Avstrija morda vse eno ne misli še na to, da bi blaženo mater Italijo osrečila s tako lepim darom, kakor bi bile — njene primorske dežele.

× **Odškodnina** za kilogram žive teže prašičev za rejo, uničenih v svrhu zatiranja kuge med svinjami, se je določila za prašiče do 3 mesecev deželnega plemena na K 1.60, iz križanja z angleško pasmo K 1.80, čiste angleške pasme K 2.40; od 3—6 mesecev kakor zgoraj po K 1.40, 1.60 in 2.20; od 6 mesecev do 1 leta: po K 1.10, 1.40 in 2.—; nad 1 leto po K 0.90, 1.— in 1.80.

× **Razpisan štipendij.** Iz ustanove Tomašič je razpisan natečaj za štipendij letnih 300 kron za dijake navtičnih šol ali realk, rojene na Voloskem, oziroma za sorodnike ustanovnika, ki obiskujejo kako višjo srednjo, industrijsko ali trgovsko šolo (tudi na Reki). Prošnje jeložiti tekom 4 tednov na tuk. c. k. namestništvo. Natančnejše podatke je izvedeti na namestništvu, na okr. glavarstvu na Voloskem ali pri ravnateljih primorskih srednjih šol.

× **Rop v cerkvi.** V Terzu pri Červinjanu so včeraj neznan zlikovec iz tamošnje cerkve odnesli dragocenosti za 1200 kron in neko podobo Marijino. Redarstvo je na nogah, da zasledi lopove.

× **Huda nesreča.** Iz Kozine nam pišejo dne 7. t. m.: Danes zjutraj se je pripetila huda nesreča na železnični progi pri žel. čuvalnici v Kozini št. 6. Poštni vlak, ki vozi iz Pulja v Divačo, je namreč povozil

dvoletnega dečka, sina žel. čuvaja Fr. Teršarja pri št. 6. Dečku je odtrgalo desno roko ter ga tudi na glavo nekaj pobilo. Prepeljali so ga v bolnišnico v Trst. Vlak so ustavili še le potem, ko so dečka povozili. Koliko strahu so stariši prestali, to si more misliti vsakdo.

Vesti iz Kranjske.

* **Novo predilnico in tkalnico** namerava zgraditi posestnik mlina v Kranju, g. Tomo Pavšlar. Tovarna bo stala ob Savi blizu Otoč. Komisijonalni ogled na lieu mesta se bo vršil prihodnji mesec.

* **Društvo v pospeševanje obdelovanja ljubljanskega barja** se ustanovi v Ljubljani. Dotična pravila je deželna vlada že potrdila. Namen društva je, pospeševati obdelovanje sveta in porabo šote na ljubljanskem barju. Členi društva, ki imajo posestva na barju, bodo imeli gotovo največjo korist od društva, ki jih bo podpiralo s sveti in dejanji v vseh stvareh, ki so v zvezi z njihovimi dotičnimi posestvi. Letni donesek členov ne bo presegal 2 K.

* **Vojaška oddelka za mapiranje** — 3. in 4. — imata svojo zimsko postajo v Ljubljani.

* **Novo šolsko poslopje** bodo zidali v Toplicah-Zagorju. V poslopju, ki bo veljalo 100.000 K, bo prostora za štirirazredno deško in za štirirazredno deklško šolo kakor tudi za obrtno nadaljevalno šolo.

* **Državna podpora.** Poljedeljsko ministerstvo je v povzdigo mlekarstva na Kranjskem dovolilo podpore društvom v Srednji vasi, Starem trgu in Poljanah po 600 K z naročilom, da se mlekarica loči popolnoma od ostalih društvenih panog; potem mlekaricam v Planini, Žirih in Hruševju po 800, v Kočah 1000 in Trebelnem 800 K.

Štajerske vesti.

— **Tudi v slovenskem Ormožu** imajo nemško šolo, kateri ni drug namen, nego ta, da na umeten način pači narodno lice in značaj lepega Spodnjega Štajerja. Ker pa je tudi tam kakor po vseh mestecih in trgih na Sp. Štajerskem — še nekaj ostaline iz nekdanjih časov narodnega mrtvila, to je slovenskih odpadnikov-nemškutarjev, se ni čuditi, da so ti nezvesti sinovi svojega naroda nabrali precejšnje število slovenskih otrok za nemško šolo. No, kakor je že tako, ima tudi ta slaba stvar svojo dobro stran. Pritisk je izzval odpor; agitacija za nemško šolo je vzbudila v naših večje zanimanje za slovensko šolo, tako, da slov. štajerski listi javljajo z zadoščenjem, da je vspeh vpisovanja v to poslednjo šolo letos najlepši. Namišljeno nemški trg je dal lepo število otrok v slovensko šolo. Narava sili na dan tudi v življenju narodov!

— **Potrjen zakon.** Cesar je potrdil zakonski načrt štajerskega deželnega zbora glede regulacije Mure do štajarsko-ogrske meje.

— **Ponesrečen hribolazec.** Dne 18. septembra letos je šel na Savinjske planine poštni asistent J. Lichtenekert. Ker se ni vrnil drugi in tretji dan, šli so ga iskat, a se še do danes ni nikomur posrečilo najti njegovega trupla. Sedaj je poštni asistent v Celju, Arthur Chawata, naznanil, da izplača 100 K onemu, ki bi mogel kaj povedati o ponesrečencu.

Razne vesti.

Lep anagram. Ko je Kristus stal pred rimskim namestnikom Poncijem Pilatom, vprašal je ta Izveličarja: »Quid est veritas?« (»Kaj je resnica?«) Na to Kristus ni odgovoril, a odgovor je zapopaden v vprašanju samem. Namreč:

Q u i d e s t v e r i t a s
7, 8, 9, 11, 1, 2, 3, 4, 12, 6, 5, 14, 10, 13.

Ako izpišemo črke po redu, zaznamovanem s številkami, dobimo odgovor: »Est vir, qui adest.« (Je mož, ki stoji tu.)

Padanje »Leonid« l. 1900. Lansko leto je bilo za dan 14. novembra naznanjeno gosto padanje zvezdnih utrinkov »Leonid«, ki pa je, kakor znano, izostalo, in sicer, kakor je razlagal ravnatelj dunajske vseučilišne zvezdarne, dvor. svet. Weiss, radi tega, ker sta oblak meteorov odvrnila Jupiter in Saturn. Letos gre zemlja skozi konec roja Leonid. Astronomi jako napeto pričakujejo, da-li se pričakovano veliko padanje izvrši, ali pa Ju-

piter in Saturn odvrneta tudi konec roja, kar pa da je neverjetno. Tudi letos se od strani astronomov odredi vse mogoče za opazovanje po najrazličnejših krajih Avstro-Ogrske. Pripravijo se tudi ekspedicije na Schneeberg in Semmering. Dalje namestijo posebno stacijo za opazovanje v južnih tirol. alpah, katere vodstvo najbrže prevzame prof. Weiss sam. L. 1898., ko je šla zemlja skozi začetek roja, se je pokazalo izdatno padanje. Motenje, o katerem je govoril prof. Weiss, je imelo, kakor se zdi, vpliv le na jedro roja, katerega je zemlja križala lani. Ako pa se to vplivanje Jupitra in Saturna razširi na ves oblak meteorov, potem bi ta fenomen, ki je dosedaj vsakih 33½ let podajal očarujoč prizor, izostal za stoletja naprej.

Loterijske številke, izžrebane dne 7. novembra t. l.

Praga	78	27	31	33	41
Lvov	58	45	2	62	21
Inomost	23	77	26	29	58

Brzjavna poročila.

Volitev volilnih mož v Istri.

UMAG 8. (Priv.) O današnji volitvi volilnih mož za kurijo kmečkih občin Petrovija-Sv. Lovrenc - Materada je nadkrilila hrvatska stranka italijansko za 7 glasov.

(Te zmage smo se posebno razveselili, ker je sploh prvi odločen naroden pojav v tistih krajih. V radostno dolžnost nam je torej, da izrečemo iskreno zahvalo onim možem, ki v toli žalostnih razmerah budijo narod. Op. ured.)

Grof Clary pri papežu.

RIM 7. (K. B.) Papež je sprejel avstro-ogrskega poslanika grofa Revertera, ki mu je predstavil namestnika štajerskega, grofa Claryja in soprogo.

Grof Goluchowski na Dunaju.

BUDIMPEŠTA 7. (K. B.) Minister za vnanje stvari, grof Goluchowski je danes odpoval na Dunaj.

Vstaja na Kitajskem.

RIM 7. (K. B.) »Agenzia Stefani« javlja iz Pekinga dne 5. t. m.: Italijansko-nemška kolona je prispela iz Paoitingfua v Peking, potem, ko je pri Kuanhsienu napadla in razorožila 1500 Kitajcev. Zgube so bile neznatne. Nadaljni italijanski oddelek je imel pri Čifuu bitko s kitajskim topništvom, katero so Italijani zapodili v kanal. Pri Zantlunu je bila bitka med bokserji in 50 italijanskimi mornarji. Italijani niso imeli nobene zgube.

LONDON 8. (K. B.) Zjutranji listi javljajo iz Šangaja, da je tam razširjena govorica, da je cesarica-udova umrla.

LONDON 8. (K. B.) »Standard« javlja iz Šangaja, da je v Čingvantsu ruski častnik, vzlic oporekanju angleškega častnika, dal sneti angleško zastavo in da jo je teptal z negami. Angleži niso mogli preprečiti tega, ker je bila proti njim nadmoč. Pozneje so se Rusi opravičevali. Menijo, da je ta prigodek s tem rešen.

LONDON 8. (K. B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Pekinga dne 5. t. m.: Vojaštvo generala Richardsona je dospelo semkaj iz Paoitingfu, potem ko je porušilo več vasi, obljubljenih od bokserjev in je kolovodje teh poslednjih postrelilo. Kitajski general Fan je bil vsled nekega nesporazumljenja od indijskih vojakov — ustreljen.

PASTIGLIE

PROTI

PRENDINI

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Škatljica stane 60 stotink.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvršijo v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

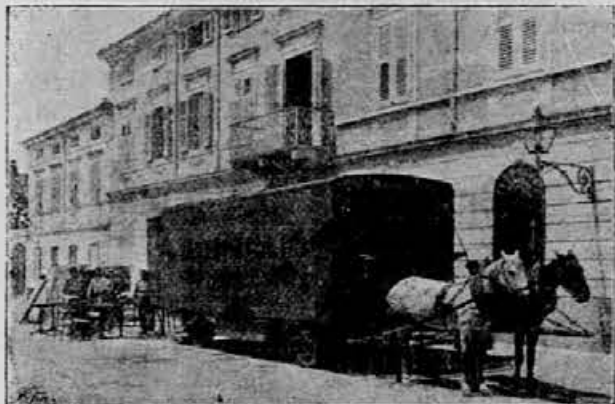
Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič
čevlj. mojster

One naše gosp. kupce ki pošiljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bližini dobro poznane kavarne Fabris.)

J. PIPAN & Co
Zaloga kave, riža in olja.

Spedicijska poslovnica

Gašpar Hvalič

v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljanje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

Semenj na Proseku,

ki je navadno na sv. Martina dan, dne 11. t. m., bo letos **v soboto dne 10. t. m.**

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostol. Velikanstva

XXI. c. kr. drž. loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija,

ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 18.122 dobitkov v gotovini, v skupnem znesku 418.640 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Za izplačilo dobitkov jamči c. kr. loterijski dohodni urad.

Žrebanje nepreklicno dne 13. decembra 1900

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, I. Riemergasse 7., v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti tirisa za kupce srečk.

Srečke se dopoljujejo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija,
oddelek za državne loterije.

Najboljši in najpopolnejši

glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron višje (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u

c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Pekarna

„Pri domači pekci z Grete“

se nahaja v

Trst. — ulici Riborgo št. 15 — Trst.

Priporoča svojim rojakom v mestu in sosedno svojim starim odjemnikom trikrat na dan svež kruh in razno drugo fino pecivo.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Vojaških invalidov velika

zlata in srebrna loterija

Glavni dobiček: **60.000 KRON**

v gotovini z 20% odbitkom.

INVALIDNE SREČKE PO 1 KRONO

PRIPOROČAJO: Josip Bolaffio, Mandl & C. ie, Mercurio Triestino, Ign. Neumann, Henrik Schieffmann.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornjerjeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

TISKARNA „EDINOST“
izdeluje

vabila k veseliam in plesom, plakate, račune (fakture), zavitke in listovni papir z natisnjeno tvrdko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi in elegantnimi škatljicami, listke za oddajo in sprejem blaga in pošiljatev, opominjalnice, dopisnice, tiskovine po uzoru za zasebnike, odvetnike, notarje, urade, društva, trgoške knjige, osmrtnice, poročna naznaka itd. itd.

IZDAJA:

Dnevnik „EDINOST“

in

ženski list „SLOVENKA“

TISKA:

Šaljivi list „BRIVEC“

in

„Gospodarski list“

glasilo „Trž. kmetijske družbe“.

V zalogi tiskarne „Edinost“ sta izšla v slovenskem prevodu ter je dobiti povesti slavnega hrvatskega pisatelja Avgusta Senoe:

„Čuvaj se senjske roke“

in

„BARON IVICA“.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“, podpira tudi list „Edinost“.

Ustanovljena

leta 1898.

TISKARNA „EDINOST“

Telefon št. 870.

Telefon št. 870.

Ulica Carintia št. 12.

TRST

Ulica Carintia št. 12.

Računi se plačajo v ulici Molin piccolo št. 3, II. n.

Preskrbljena z najnovejšimi črkami.

Sprejema naročila na vsakovrstne tiskovine.

Use točno in po zmernih cenah

POZOR!

Tiskarna „Edinost“ je ustanovljena od rodoljubov v podporo listu „Edinost“ ter se ves čisti dobiček uporablja v poboljšanje tega glasila tržaških Slovencev.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“ podpira tudi list „Edinost“!!

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Eskompt menjic najkulantneje. Borzna naročila.